

Voorbereiding 21.4: Vergeef mij

Schriftgedeelte

Lukas 23:33-43

Kerntekst:

Lukas 23: 42

Thema

Zonde belijden

Exegese

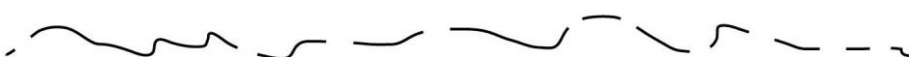
Lukas 23:33-43

Intro

Wie de andere drie evangeliën vergelijkt met de geschiedenis van Jezus' kruisiging in Lukas 23:33-43 valt op dat het gesprek tussen Jezus en de andere twee misdadigers ontbreekt in de andere evangeliën (vgl. Mat. 27:33-56; Mark. 15:22-41; Joh. 19:17-30). In deze exegese wordt niet veel verwezen naar die andere evangeliën, omdat Lukas zijn eigen verhaal van het Evangelie vertelt. De exegese focust daarom ook op wat er in het Lukasevangelie over de kruisiging van Jezus staat.

Vers 33-34 'Toen zij op de plaats kwam die Schedel genoemd werd, kruisigden ze Hem daar, met de misdadigers, de één aan de rechter- en de ander aan de linkerzijde.' - Het 'zij' slaat hier op Jezus en alle andere mensen die met Hem meeliepen naar de heuvel Schedel. Dit kan een behoorlijke grote groep mensen zijn geweest. Het was immers de tijd van het Pesachfeest en dat betekende dat er veel volk in de stad Jeruzalem was. Opvallend is dat die 'zij' hier niet bekend worden gemaakt. 'Ze' blijft een onbekende groep mensen. De Hoofdrolspeler van dit drama is echter wel bekend. Er is verschil van inzicht waar het woord 'Schedel' op slaat. De meeste uitleggers gaan er vanuit dat dit wijst op de vorm van de heuvel. Naast Jezus zijn er nog twee anderen die ter dood worden gebracht. Wat ze precies gedaan hebben, wordt niet duidelijk uit dit gedeelte. Het is wel waarschijnlijk dat ze een erge daad hebben begaan, want anders kregen ze ook niet zo'n vreselijke straf. De kruisiging was dé ultieme doodstraf van de Romeinen. Mensen, die tot de laagste laag van de bevolking hoorden of die een heel erge daad begaan hadden, werden gekruisigd. Jezus krijgt net als deze misdadigers dus zo'n zware straf.

Bij een kruisiging werden de veroordeelden aan het kruis vastgemaakt door middel van touwen of spijkers. Daarna werd het kruis opgericht en dit deed veel pijn, omdat men dan wat naar beneden zakte. Het lichaam scheurde dan wat uit. Een kruis stond niet heel hoog opgericht, zoals dat soms op schilderijen te zien is. Zo is ook Jezus waarschijnlijk op ooghoogte gekruisigd. De spot van de omstanders kwam dus recht in Zijn gezicht aan. De straf van kruisiging was zo erg, omdat het vrij lang duurde voordat iemand daadwerkelijk gestorven

was. Iemand stierf door verlies van bloed en vocht, uitputting, uitdroging, verstikking, hartproblemen of een combinatie van dit. Ondenkbaar is het dan, dat Hij (zonder enige zonde) deze straf moest ondergaan. Zo heeft Hij zich ten diepste helemaal aangepast aan het menselijke bestaan door deze uiterst smadelijke straf te dragen.

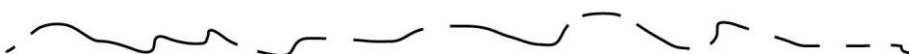
Jezus hangt dus tussen twee misdadigers. Hier gaat de profetie van Jes. 53:12 ('[...] onder de overtreders is geteld, omdat Hij de zonden van velen gedragen heeft en voor de overtreders gebeden heeft.') in vervulling.

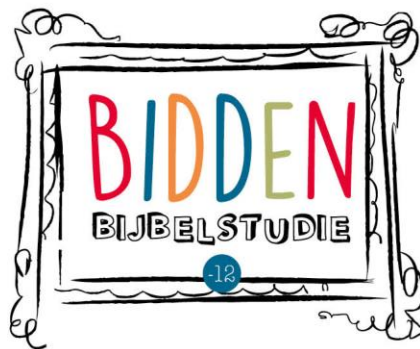
'En Jezus zei: Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat zij doen.' - Jezus' woorden zijn indringend, maar ook liefdevol. Juist op een moment dat Hij zeer hevige pijn lijdt. Zijn lichaam is immers bezig om te scheuren. Op dat moment vraagt Hij aan Zijn Vader de zonden te vergeven van hen die Hem kruisigen. Dit is uiterste liefde van een mens: de andere mensen liefhebben naast God liefhebben.

'En ze verdeelden Zijn kleren en wierpen het lot' - Ook hier gaat weer een profetie van het Oude Testament in vervulling en wel Ps. 22:19 ('Zij verdelen mijn kleding onder elkaar en werpen het lot om Mijn gewaad'). Lukas citeert deze Psalm wat anders dan wij in ons Psalmboek lezen, maar dat is gebruikelijk bij de schrijvers van het Nieuwe Testament. Men citeerde vaak uit het hoofd en dat betekent dat men dus niet altijd heel precies citeerde. Ook paste men het citaat gelijk toe op de gebeurtenis. Zijn kleding wordt verdeeld en het lot wordt geworpen. Waarom het lot werd geworpen noemt Lukas niet, maar in Ps. 22:19 wordt het wel genoemd: voor Zijn gewaad.

Vers 35-38 'En het volk stond toe te kijken. En met hen beschimpten ook hun leiders Hem. Zij zeiden: Anderen heeft Hij verlost laat Hij nu Zichzelf verlossen als Hij de Christus is, de Uitverkorene van God.' - Het volk dat opgekomen was voor het Pesachfeest, ziet nu het Lam waar het Pesachfeest naar toewijst voor hun ogen geslacht worden. De manier hoe het volk samen met hun leiders staat toe te kijken, is er één van een spottende houding. Ze geloven nog steeds niet dat Hij de Christus is, waar het hele Oude Testament naartoe werkt. Twee gedeelten uit hun Bijbel zijn al in vervulling gegaan (Jes. 53:12; Ps. 22:19), maar dit maakt weinig indruk op hen. Ze hadden niet verwacht dat hun Messias zó zou komen, zoals Jezus is gekomen. Geboren in een stal, gestorven aan een kruis. Hun idee van de Messias was een machtige Heerser die hen van de Romeinen zou verlossen, niet Eén die lijdt en sterft.

De leiders waar hier over gesproken wordt, zullen de leden van het Sanhedrin zijn. Ook hier gaat weer een gedeelte van Ps. 22 in vervulling, namelijk Ps. 22:8-9 ('Allen die Mij zien, bespotten Mij; zij trekken de lippen op, zij schudden het hoofd en zeggen: Hij heeft Zijn zaak aan de Heere toevertrouwd - laat Die Hem bevrijden! Laat Die Hem redden, als Hij hem genegen is.'), waar staat dat Hij beschimpt zou worden. Verlossing, daar is Jezus juist voor gekomen. Verlossing door een kruis, het meest absurde wat iemand kan bedenken, maar in die gestalte kwam Hij. Zo bracht Hij verlossing tot stand. Opvallend is dat het volk met zijn leiders toch Jezus erkent als Verlosser. In het beschimpen van Hem zeggen ze toch iets waars: 'anderen heeft Hij verlost'. Wat zou men daarmee bedoelen? In het Evangelie van Lukas lezen we herhaaldelijk van Jezus' verlossende handelen (vgl. Luk. 6:9; 7:50; 8:36,48,50; 17:19; 18:42; 19,10). Hij geneest mensen met ziekten en zegt hen dat ze behouden zijn. Is dit een erkenning

van Jezus' koningschap door de omstanders? Waarschijnlijk wordt er alleen maar de draak met Hem gestoken en zit hier niet de belijdenis in van Petrus ('De Christus van God' (Luk. 9:20)) achter. Zij zeggen immers ook 'als Hij de Christus is'. Ze geloven het niet. Ze geloven niet dat de Vader Hem daartoe heeft uitgekozen, zodat de uitverkoren mogen teren op de rechtvaardiging die Christus tot stand heeft gebracht tussen hen en hun hemelse Vader. De gelovigen zijn uitverkoren tot het eeuwige leven, Jezus echter voor de dood. Jezus is de dood doorgegaan om Zijn uitverkorenen het eeuwige leven te kunnen schenken.

'En ook de soldaten kwamen Hem bespotten en brachten Hem zure wijn. En zij zeiden: Als U de koning van de Joden bent, verlos dan Uzelf.' - Alsof het al niet erg genoeg is, komen de soldaten ook bij het volk en hun leiders staan. Ook zij doen hun duit in het zakje. Niet alleen van Joodse, maar ook van Romeinse zijde krijgt Jezus het dus zwaar te verduren. Dit was al voorzeggd door Jezus Zelf (vgl. Luk. 18:32). Eerder in de lijdensgeschiedenis werd Jezus ook al bespot door de Joden en Romeinen (vgl. Luk. 22:63; 23:11). De Romeinse soldaten maken Hem en Zijn volk weer belachelijk. Impliciet zeggen de soldaten namelijk tegen het volk: 'Is dit nu jullie Koning, Die jullie verlossen zou van de Romeinen? Een mooie Koning hebben jullie, zeg!' (vgl. Joh. 19:20-22). Ze zeggen dit niet tegen het volk, maar tegen Jezus Zelf: In Zijn koninklijke ambt wordt Hij om het zomaar te zeggen heftig aangevallen: 'Waar bent U nu, U die zegt dat U Israëls koning bent en het kwade zult veroordelen?' Jezus wordt uitgedaagd, dieper gezegd: Jezus wordt op een intens zware manier verzocht, zowel door het volk met hun leiders als ook door de soldaten. Jezus kan Zichzelf verlossen van het kruis, maar Hij wil de wil van Zijn Vader doen. Jezus is koning genoeg om Zichzelf te kunnen verlossen. De wil van Zijn Vader is echter anders. Dit maakt het lijden van het kruis van Jezus zo ontzettend heftig: Wel kunnen, maar niet mogen. De soldaten brachten Hem ook zure wijn, iets wat men vaker deed bij misdadigers. Het was een algemene soldatendrank die ook onder de Joden wel bekend was. Deze drank zorgde voor wat verkoeling. Dat dit zou gebeuren is al voorzeggd in het boek van de Psalmen. In Ps. 69:22 staat dat men Hem zure wijn te drinken heeft gegeven in zijn dorst.

'En er was ook een opschrift boven Hem geschreven in Griekse, Romeinse en Hebreeuwse letters: DIT IS DE KONING VAN DE JODEN.' - Het was gebruikelijk om boven het kruis een bordje te bevestigen met daarbij de beschuldiging van de misdaad. Iedereen kon lezen wat Jezus' beschuldiging is. De waarheid van deze woorden hebben toen nog weinigen beseft.

Vers 39-43 'En een van de misdadigers die daar hingen, lasterde Hem en zei: Als U de Christus bent, verlos dan Uzelf en ons.' - Ook één van de misdadigers doet mee om Jezus' lijden erger te maken. Hij begon Hem te lasteren. Nog eens werd Jezus verzocht: Hij was immers in staat om van het kruis af te komen en Zijn eigen leven te behouden. Hij weet de verzoeken te weerstaan. Er staat letterlijk het woord blasfemie (vgl. Luk. 5,21; 12:10; 22:65). Hij lasterde God, dat is het toppunt van wat er gebeurde op Golgotha qua godslastering. De anderen beschimpten en bespotten Hem, maar de eerste misdadiger lasterde Hem op een manier die godslasterlijk is. Ook hij identificeert de Messias als de Verlosser. Hij begrijpt de goddelijke logica ook niet: Waarom bevrijdt Hij Zichzelf en ons niet? De manier waarop de misdadiger dit uitspreekt, is niet de hoop en verwachting dat Jezus hem

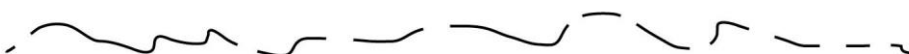

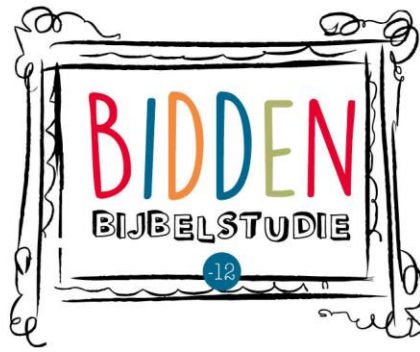
verlost van zijn zonde. Hij doet alleen maar een schepje bovenop het lijden van Christus. Hij lasterde Hem, iets dat vreselijk is.

‘Maar de andere antwoordde en bestrafte hem: Vreest zelfs u God niet, nu u hetzelfde vonnis ondergaat? En wij toch rechtvaardig, want wij ontvangen straf overeenkomstig wat wij gedaan hebben, maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan. En hij zei tegen Jezus: Heere, denk aan mij, als U in Uw Koninkrijk gekomen bent.’ - De andere misdadiger is stil gebleven en spreekt nu en bestraft zijn medemisdadiger en impliciet ook de anderen die er om heen staan. Hij neemt het voor Jezus op. Hij ziet heel duidelijk het verschil in tussen Jezus en hemzelf. De misdadiger weet dat en hij zegt dat hij schuldig is. Hij en de andere misdadiger ontvangen immers straf voor wat zij gedaan hebben. Jezus echter heeft niets onbehoorlijks gedaan. Met dat 'onbehoorlijks' bedoelt hij dat Jezus niets boosaardigs of slechts gedaan heeft. Een contrast met hen dus.

Met veel nadruk spreekt deze misdadiger over Jezus: het woord 'Deze' staat in het Grieks met veel nadruk vooraan! De misdadiger plaatst Jezus dus op de voorgrond, alle nadruk valt op Hem. De andere misdadiger heeft ook nog een verzoek aan Jezus: Jezus moet aan hem denken als Hij in Zijn Koninkrijk gekomen is. De misdadiger voelt dus heel goed aan wie Jezus is. Hij is Koning en Hij heeft een Koninkrijk. Hij is ten diepste God. De uitdrukking 'denken aan' wordt in het Oude Testament gebruikt met betrekking tot God. Hij vraagt impliciet om Jezus' redding. Hij vraagt om redding die door de dood heen gaat: ‘Denk aan Mij als U in Uw Koninkrijk gekomen bent.’ Deze moordenaar is er van overtuigd dat het met Jezus' dood niet over en uit is, maar juist dat er perspectief is: het Koninkrijk. Het Koninkrijk van God, waar Jezus in zijn leven steeds van getuigde.

‘En Jezus zei tegen hem: Voorwaar, zeg Ik u, heden zult u met Mij in het paradijs zijn.’ - Het verlossende woord dat Jezus spreekt, lezen we nu. Jezus begint met een eed ('voorwaar') dat het zeker zal zijn. Dat is in het Grieks hetzelfde woord dat wij gebruiken als afsluiting van een gebed: amen. Het zal zeker zijn, wat Jezus nu gaat zeggen. Jezus voegt zelfs nog autoriteit aan deze woorden toe ('zeg Ik u'). Het verlossende woord van Jezus is dat de moordenaar heden met Jezus in het paradijs zal zijn. Dat betekent dat hij vanaf dat moment mag horen bij de menigte die niemand tellen kan. Al hangt de misdadiger nog aan het kruis, hij is verlost. Hij is voor eeuwig verlost en niet tijdelijk. Dat is de boodschap van Jezus aan het kruis, die de omstanders niet begrepen. Jezus heeft ook nu nog de macht om te zeggen: ‘Voorwaar, zeg ik jou, heden zul je met Mij in het paradijs zijn!’ Deze woorden zijn waarachtig en getrouw. De woorden zijn immers bij Koninklijk besluit vastgesteld. Opvallend is dat Jezus hier in plaats van Koninkrijk het woord 'paradijs' gebruikt. Dit woord wordt in het Nieuwe Testament nog twee keer gebruikt en het wijst op de plek die tegenovergesteld is aan de Gehenna, de plaats van veroordeling en straf. Het belangrijkste is echter dat dit paradijs wijst op de volle aanwezigheid van God. De belofte van redding is niet alleen iets dat nog moet gebeuren, maar dat is al realiteit in Jezus. Daarom wordt ook het woord 'heden' gebruikt. De misdadiger hoeft niet te wachten tot Jezus in Zijn Koninkrijk gekomen is.

Tot slot In dit gedeelte ligt de focus op Jezus' lijden en Zijn verlossing van de ene misdadiger. Het gaat hier niet zozeer om de omstanders, maar om Jezus die in het middelpunt hangt, onschuldig. Hij is het geslachte (!) Lam. Op dit Pesachfeest werd een ander Lam geslacht dan de meeste Israëlieten dachten.

Geloofsleer:

- HC vraag 39 Gekruisigd
- HC vraag 43 Het offer van Christus
- HC zondag 5 De bede van het Onze Vader
- NGB art 21 De verzoening door Christus
- NGB art 23 Rechtvaardigmaking bestaat in de vergeving der zonden
- DL 3, 10 Degene die waarlijk "Vergeef mij" roepen

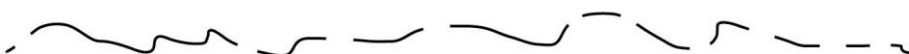
Gebedspunten:

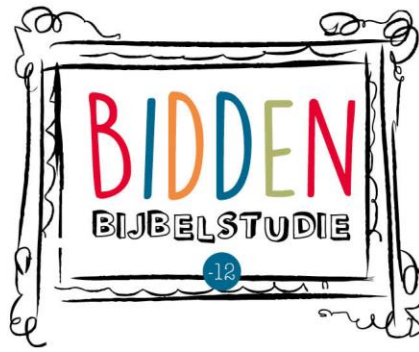
- Vergeving van zonden.
- Vergeving van wat anderen ons aandeden.
- Vergeving om wat we zelf deden.
- Bekering van moordenaars, misdadigers.

Psalmen liedlijst:

Psalm 6:2 Vergeef mij al mijn zonden
Psalm 22:1 Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij
Psalm 22:4 Al wie mij ziet, bespot mij, boos te moe
Psalm 51 (keuze uit alle verzen)
Psalm 69:4 Mijn broed'ren ben ik vreemd, door elk onteerd
Gebed des Heeren:6 Vergeef ons onze schulden, HEER

ZB Eens was ik een vreemdeling
ZB Vaste Rots van mijn behoud
ZB Welzalig de man die niet wandelt

Introductie op de vertelling

Als jij de balans (lijst) eens op moest maken van jouw leven, hoe zou die eruit zien? Schrijf eens een lijst met dingen die je gedaan hebt. Laat twee kolommen maken, de één met goed en de ander met fout.

Voorbeeld

Goed	fout
Mijn moeder geholpen met de afwas	Spullen van mijn broertje afgepakt
Boodschappen voor mijn zieke buurvrouw gedaan	Stiekem een euro gepakt om snoep te kopen
Rustig gebleven toen iemand mij onterecht beschuldigde	Brutaal geweest op school tegen de juf
	Slordig met mijn spullen omgegaan

Bespreek samen de conclusie. Moeten we niet net als de moordenaar erachter komen dat de lijst met zonden erg groot wordt, hoe langer je nadenkt?

